

F. t. I. vedr. retsplejeloven og forskellige andre love

689, 918, 931, 932, 968 a, 973, 973 a og 1013), og § 106, stk. 6 og 7, og bemærkningerne hertil.

9.3.5. Ændret afgrænsning af nævningesager

9.3.5.1. Som nævnt under pkt. 9.2.1 ovenfor er sager om dokumentfalsk og grove berigelsesforbrydelser mv. undtaget fra nævningebehandling i medfør af den gældende bestemmelse i retsplejelovens § 687, stk. 3, nr. 1. Baggrunden herfor er, at disse sager ofte er teknisk vanskelige og meget tidskrævende, hvilket gør sagerne uegnede til behandling ved nævningeting.

Uanset at det således har været hensigten, at nævninger ikke skal medvirke ved behandlingen af visse komplicerede sager vedrørende dokumentfalsk, grove berigelsesforbrydelser mv., er det i retspraksis antaget, at en sag vedrørende lovovertrædelser, der er undtaget fra nævningebehandling (f.eks. grove berigelsesforbrydelser), alligevel skal behandles under medvirken af nævninger, hvis sagen tillige vedrører lovovertrædelser, der ikke er undtaget fra nævningebehandling (f.eks. grove voldsforhold), når der bliver spørgsmål om en samlet straf på mindst 4 års fængsel. Dette gælder også i en situation, hvor de lovovertrædelser, der ikke er omfattet af undtagelsen fra nævningebehandling i retsplejelovens § 687, stk. 3, nr. 1, isoleret pådømt må antages ikke at ville medføre fængsel i mindst 4 år, og derfor ikke i sig selv kan begrunde nævningebehandling.

Henset til baggrunden for, at dokumentfalsk og grove berigelsesforbrydelser mv. er undtaget fra nævningebehandling, finder Justitsministeriet det u hensigtsmæssigt, at en sag om sådanne lovovertrædelser alligevel skal behandles ved nævningeting i den situation, hvor sagen tillige vedrører lovovertrædelser, der ikke er undtaget fra nævningebehandling, og der under sagen bliver spørgsmål om en straf på mindst 4 års fængsel, selv om disse andre lovovertrædelser ikke i sig selv kan begrunde nævningebehandling.

Justitsministeriet foreslår på denne baggrund, at sager, der vedrører lovovertrædelser omfattet af undtagelsesbestemmelsen i forslaget til retsplejelovens § 686, stk. 5, nr. 1 (der viderefører retsplejelovens § 687, stk. 3, nr. 1), og som samtidig vedrører andre lovovertrædelser, der ikke er undtaget fra nævningebehandling, alene skal behandles som nævningesager, hvis disse andre lovovertrædelser må antages ved en isoleret pådømmelse – dvs. ved en pådømmelse under ét uden lovovertrædelserne omfattet af undtagelsesbestemmelsen – at skulle have været behandlet under medvirken af nævninger efter forslaget til retsplejelovens § 686, stk. 4 (der viderefører retsplejelovens § 687, stk. 2). Lovforslaget indebærer f.eks., at en sag,

der vedrører omfattende bedragerier efter straffelovens § 279, jf. § 286 (som er omfattet af undtagelsen fra nævningebehandling), og som samtidig vedrører et eller flere mindre voldsforhold, som efter en isoleret bedømmelse ikke vil skulle behandles under medvirken af nævninger, fremover ikke skal behandles som nævningesag, selv om der bliver spørgsmål om en samlet straf på mindst 4 års fængsel.

Der henvises til lovforslagets § 1, nr. 113 (forslaget til retsplejelovens § 686, stk. 5, nr. 1), og bemærkningerne hertil.

9.3.5.2. Efter gældende ret skal sager om grov narkotikakriminalitet (jf. straffelovens § 191) i mange tilfælde behandles under medvirken af nævninger, da sagerne konkret rejser spørgsmål om en straf på mindst 4 års fængsel, jf. retsplejelovens § 687, stk. 2, nr. 1.

Bevismateriale i sager om grov narkotikakriminalitet vil ofte kunne omfatte en række teleoplysninger, omfattende telefon- og rumaflytninger af et større antal personer samt en række dokumenter, f.eks. vedrørende bankoplysninger mv. Hertil kommer ofte et betydeligt antal vidneforklaringer. Endvidere kompliceres sager om grov narkotikakriminalitet ikke sjældent af, at sagerne vedrører både flere tiltalte og flere forhold begået over en længere periode samtidig med, at den enkelte sag ofte tillige indgår i et større sagskompleks.

Bevisførelsen i sager om grov narkotikakriminalitet kan således ofte være meget omfattende og langvarig og vedrøre komplekse forhold på samme måde som i sager om dokumentfalsk, grove berigelsesforbrydelser mv. Dette kan gøre sagernes bevismæssige problemer særligt vanskelige at overskue og håndtere, hvilket er medvirkende til, at sådanne nævningesager kan strække sig over lang tid og således lægge beslag på mange ressourcer i retsvæsenet og udgøre en væsentlig tidsmæssig belastning for de borgere, der udtages til at medvirke som nævninger. De senere år har vist eksempler på nævningesager om grov narkotikakriminalitet, hvor domsforhandlingen har varet flere måneder.

Der er over for Justitsministeriet – bl.a. i forbindelse med høringen over betænkning nr. 1352/1998 – blevet peget på, at de ovenfor omtalte forhold medfører, at sager om grove narkotikaforbrydelser i praksis er mindre egnede til nævningebehandling på samme måde som sager om dokumentfalsk og grove berigelsesforbrydelser mv. Justitsministeriet er enig heri, og den foreslåede afskaffelse af spørgsmålsystemet i forbindelse med indførelse af fælles votering, jf. pkt. 9.3.3 ovenfor, vil efter Justitsministeriets opfattelse